

Stuðningur við kennara fyrir EININGU 5: VITUND OG VIÐBRÖGÐ VIÐ VATNSTENGDUM HAMFÖRUM

ÞJÁLFUNARLOTA 28: Mikilvæg
lífsbjargarfærni fyrir vatnstengdar hamfarir

Höfundur: [Denizli İl Afet ve Acil Durum
Müdürlüğü (AFAD)/ VETREADY
verkefnissamstarf]

Verkefnisnúmer: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Þetta verkefni er styrkt af Evrópusambandinu. Þær skoðanir og þau viðhorf sem koma hér fram eru þó eingöngu á ábyrgð höfunda og endurspeгла ekki endilega sjónarmið Evrópusambandsins eða Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE). Hvorki Evrópusambandið né styrkveitendur bera ábyrgð á innihaldi verkefnisins.

Yfirlit yfir leiðsögn fyrir kennara

Þessi glærupakki fyrir kennara er ætlaður sem stuðningur við þjálfunarlotuna ***Mikilvæg lífsbjargarfærni fyrir vatnstengdar hamfarir*** og veitir hann markvissar leiðbeiningar til að styðja við árangursríka framkvæmd þjálfunarlotunnar.

Markmiðið er að styðja kennara við að:

- Skilja **helstu markmið** þessarar þjálfunarlotu innan einingarinnar
- Beita **viðeigandi kennsluaðferðum og verkfærum** til að virkja nemendur í starfs- og verknámi, endurmenntun og innflytjendasamfélögum
- Stýra **verkefnum** af öryggi, hvetja nemendur til íhugunar og styðja við að þekkingin festist í sessi
- Aðlaga framkvæmd lotunnar að **ólíkum kennsluformum** (staðnám, fjarnám, blandað nám) og ólíkum þörfum nemenda

Athugið: Að ljúka þessari þjálfunarlotu og tilheyrandi fjölvalsprófi stuðlar að faglegri þróun kennara og getur leitt til viðurkenningu.

Námsefni þjálfunarlotunnar

1. Að bera kennsl á áhættu vatnstengdra hamfara.
1. Að skilja flóðaumhverfi og hættur af völdum flóða.
1. Að kynna sér grunnbjörgunartækni í flóðum.

Tillögur að kennsluaðferðum og verkfærum

- **Heiti aðferðar 1: Umræða/deilur**
- Þessa aðferð má nota á glærum 10, 23 og 32. Með þessari aðferð hvetur kennari nemendur til að hugsa hugmyndir um viðfangsefnið og um leið að greina rangfærslur um efnið.

Tillögur að kennsluaðferðum og verkfærum

- **Heiti aðferðar 2: Reynsla, myndband**
- Með þessari aðferð fá nemendur raunveruleg dæmi úr reynslu kennarans og áskoranir sem geta komið upp í aðgerðum.
- Til dæmis má sýna myndband af illa útfærðri björgunaraðgerð og ræða það.

Tillögur að kennsluaðferðum og verkfærum

- **Heiti aðferðar 3: Staðnám með björgunarbúnaði**
- Með þessari aðferð læra nemendur að nota björgunarbúnað í skólastofu án þess að vera í raunverulegri flóðaaðstöðu eða í sundlaug o.s.frv.
- Björgunarlínur og björgunarvesti eru nauðsynlegir þættir í vatnsbjörgun og hægt er að kenna notkun þeirra í skólastofu.

Ráð til að auka virkni nemenda

Áður en námskeiðið hefst skaltu biðja nemendur vinsamlega um að segja hvort þeir hafi upplifað flóð og hvort einhver nákominn þeim hafi orðið fyrir áhrifum.

Þegar þú veitir þjálfun og deilir reynslu þinni skaltu muna að áheyrendur eru ekki faglegir björgunaraðilar og geta verið viðkvæmir tilfinningalega.

Þegar þú veitir þjálfun skaltu einbeita þér að eftirlifendum og aðgerðum fremur en þeim sem fórust eða létust í slysinu.

Aðlögunarleiðir

Þessi þjálfunarlota verður kennd í blönduðu sniði. Hluti kennslunnar verður kynntur í staðnámi með glærum, á meðan þurrar björgunaraðferðir verða sýndar í kennslustofu með björgunarvestum og björgunarlínum.

Staðnám

Skilja vatnsafl/strauma og áhættu/hættur.

Í hópum bera nemendur kennsl á viðvörunarmerki (rauð flögg) og kynna niðurstöður sínar.

Kennari stýrir umræðu alls hópsins um aðferðir til að sannreyna upplýsingar.

Efni: Skjávarpi, björgunarvesti, björgunarlína

Fjarnám

Nemendum er sýnd skjádeiling með dæmi um villandi myndband um fyrri hamfarir.

Helstu ESCO-færniþættir sem fjallað er um í þessari lotu

Markviss ESCO-þverfærni í flokknum T.6.2.: Lífsfærni og hæfni

Að beita umhverfisfærni og hæfni

- **Skráðu tiltekna ESCO-þverfærniþætti úr þjálfunarlotunni**
- Lýstu því **hvaða verkefni/umfjöllun byggir upp hverja færni**. Vertu nákvæm(ur). Bentu á „augnablikið“ þegar það gerist.

Dæmi:

- *Geta einstaklingar sem eru að drukka kallað eftir hjálp með því að hrópa?*
 - Sú mýta að fólk sem er að drukka geti kallað á hjálp er goðsögn; það getur yfirleitt ekki hrópað — það drukkar í hljóði. Ef einhver getur hrópað þýðir það yfirleitt að viðkomandi geti andað og sé ekki að drukka.
- Getur einhver sem hefur lokið þessu námskeiði bjargað fórnarlambi með "blautum björgunaraðferðum" úr straumvatni?
 - Alls ekki, því þetta námskeið er vitundarþjálfun. Fyrir "blautar björgunaraðferðir" þarf faglega vettvangsþjálfun með sérþjálfuðum leiðbeinanda, t.d. samkvæmt Rescue3/Europe.

Markmiðið er ekki bara að efla færni — heldur að sýna hvernig kennarar geta ræktað hana og dregið hana fram í námsferlinu.

Leiðbeiningar vegna námsmats – Hvernig á að fylgjast með framförum nemenda

Undir lok þessarar þjálfunarlotu ljúka nemendur **10 spurninga fjölvalsprófi** sem er ætlað að meta skilning þeirra á þeim lykilhugtökum sem fjallað var um í lotunni.

Vinsamlega veldu tvær **matsaðferðir til viðbótar sem eru mest** viðeigandi fyrir þessa lotu. Fyrir hvora leið skaltu útskýra hvernig hún virkar og hvað hún sýnir um skilning nemenda.

Dæmi fyrir samstarfsaðila:

- **Útgöngumiði:** Eftir þjálfunina kynnir hver nemandi fyrir jafningjum sínum einn misskilning sem hann hafði um flóð og björgun í flóðum fyrir lotuna.
- **Stutt próf sem kannar staðreyndir:** Vatnsborð hækkar um 10 cm á klukkustund og þú ert með björgunarbát sem tekur 10 manns. 30 manns eru enn að bíða eftir rýmingu á 100 cm háum steypupalli í hægfara flóði og þeir eru stressaðir yfir seinkun rýmingar. Hver eru næstu viðbrögð þín?

Viðbótarefni til stuðnings

-Björgunartilraun í Tyrklandi// <https://www.youtube.com/watch?v=jXeOzd3Ojo8>

-Boscastle-flóðin 2004// <https://www.youtube.com/watch?v=vmJCYVCF9H4>

-Þúsundir heimilislausra í flóðum í Tyrklandi// <https://www.youtube.com/watch?v=IHNqa7MoMhl&t=3s>

-Áhættusöm SwiftWater-björgun// <https://www.youtube.com/watch?v=LSHVMujmNIQ>

-SwiftWter-björgunarbþjálfun// <https://www.youtube.com/watch?v=ETqe8qEidZU>

Heimildir

1. Li, Y., Wang, Y., & Gong, J. (2025). Samþættur mælikvarði fyrir skjótar og sanngjarnar neyðar- og björgunaraðgerðir í borgarlegum skyndiflóðum. *Alþjóðlegt tímarit um áhættuminnkun vegna hamfara*, 118, 105209.
2. Afridi, A., Minallah, N., Sami, I., Allah, M., Ali, Z., & Ullah, S. (2019, December). Björgunaraðgerðir í flóðum með gervigreindarstuddum UAV. *Í 2019 15th Alþjóðlegri ráðstefnu um nýja tækni (ICET)* (bls. 1-5). IEEE.
3. Hasan, M. M., Rahman, M. A., Sedigh, A., Khasanah, A. U., Asyhari, A. T., Tao, H., & Bakar, S. A. (2021). Leitar- og björgunaraðgerðir á flóðasvæðum: yfirlit yfir nýjar tækni- og notkunarleiðir sem byggja á skynjaranetum og IoT. *Cognitive Systems Research*, 67, 104-123.
4. Matsuki, A., & Hatayama, M. (2024). Tillaga að björgunarstefnum og mat á virkni þeirra á langvarandi flóðasvæðum með tilliti til áhrifa af frárennslisaðgerðum. *Alþjóðlegt tímarit um áhættuminnkun vegna hamfara*, 104, 104358.
5. Rescue3/Europe (<https://www.rescue3europe.com/>)
6. <https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5faa9ca5e90e0730666d4162/frco-november-2019a.pdf>
7. Klemas, V. (2015). Fjarkönnun flóða og flóðahættusvæða: yfirlit. *Tímarit um strandrannsóknir*, 31(4), 1005-1013.
8. <https://www.afad.gov.tr/afadem/sel>
9. Munawar, H. S., Hammad, A. W., Ullah, F., & Ali, T. H. (2019, December). Eftir flóð: nýstárleg notkun myndvinnslu og machine learning við stjórnun aðgerða eftir flóð. *Í 2nd Alþjóðlegri ráðstefnu um sjálfbæra þróun í mannvirkjagerð (ICSDC 2019)*. MUET, Pakistan.
10. IPA Flóðabjörgun með bát (FRB) – eining (<https://msb.gov.ba/PDF/press01042016.pdf>)
11. (<https://www.ipaff.eu/>)
12. Alam, M. J. B., & Zakaria, M. (2002). Hönnun og bygging vega á flóðasvæðum. *Verkfræðileg álitaefni vegna flóða*, 99, 91-99.
13. Chou, S. Y., & Chen, D. (2013). Nýjar aðferðir í hamfara- og björgunaraðgerðum og stjórnun forvarna. *Hamfaraforvarnir og stjórnun: alþjóðlegt tímarit*, 22(3), 265-277.

SAMSTARFSAÐILAR

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

Skemmtu þér vel með VET-READY!
Eining 5: VITUND OG VIÐBRÖGÐ VIÐ
VATNSTENGÐUM HAMFÖRUM
Þjálfunarlota 28: Mikilvæg lífsbjargarfærni fyrir
vatnstengdar hamfarir

FYLGDU

OKKUR

<https://vetready.eu/>